

Brzezińska, Jadwiga

I Międzynarodowe Sympozjum Historii Farmacji w Rumunii

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 42/1, 183-185

1997

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Šalkauskas przedstawił nauczanie chemii w okresie 1919–1939 w krajach bałtyckich. Sytuację w XIX wiecznych laboratoriach rosyjskich przeanalizowali dr Viktor Kritzman (obecnie z Monachium) i dr Natan Brooks z Meksyku. Dr Kritzman wykazał, że wszyscy twórcy laboratoriów w Rosji byli uczniami, lub uczniami uczniów Liebiga, określił więc tego niemieckiego uczonego jako „dziadka” rosyjskich chemików. Dr Brooks zwrócił uwagę, że do 1850 r. istniały w Rosji tylko małe laboratoria chemiczne, służące do celów demonstracyjnych. Potem przy szkołach technicznych pojawiły się laboratoria, w których uczono postępowania praktycznego bez podstaw teoretycznych, natomiast w porównaniu z Europą Zachodnią mało było laboratoriów przyfabrycznych.

Wszyscy uczestnicy Warsztatów otrzymali pełne teksty referatów, na ogół obszerniejsze, niż wygłoszone. Planowane jest wydanie w formie książkowej części z nich wraz z niektórymi referatami wygłoszonymi w trakcie Warsztatów na ten sam temat, które odbyły się w 1994 r. w Segowii.

Roman Mierzecki
(Warszawa)

I MIĘDZYNARODOWE SYMPOZJUM HISTORII FARMACJI W RUMUNII

Pięć wieków farmacji publicznej w Transylwanii (1494–1996) stało się impulsem do zorganizowania w stolicy Transylwanii – Cluj-Napocce I. Międzynarodowego Sympozjum Farmacji. Odbyło się ono w dniach 15–18 października 1996 r. pod patronatem Ministerstwa Kultury. Organizatorem było Muzeum Narodowe Historii Transylwanii w Cluj oraz Rumuńskie Towarzystwo Historii Farmacji.

W obradach uczestniczyło około 60 osób, w tym 12 gości zagranicznych: z Francji, Hiszpanii, Szwajcarii, Niemiec i Polski. Tematyka referatów, których przedstawiono ogółem 26, dotyczyła głównie muzealnictwa farmaceutycznego i medycznego (21), sztuki w farmacji (2) i innych zagadnień (3). Obrady prowadzone były w języku francuskim, a poszczególne prelekcje ilustrowano slajdami lub videofilmami.

Oto tytuły niektórych referatów: Christa Habrich – *Niemieckie Muzeum Historii Medycyny w Ingolstadt*, Filipe Cid – *Muzeum Historii Medycyny Katalonii w Barcelonie*, Constantin Iugulescu – *Rola lokalnych i okolicznościowych ekspozycji muzealii farmaceutycznych*, Jadwiga Brzezińska – *Nowy motyw religijny w ekslibrisie farmaceutycznym*, Ana Carata, Velentina Soroceanu, Felicia Gheorghe – *Muzealia farmaceutyczne na Wydziale Farmaceutycznym w Bukareszcie*, Henry C. Silberman – *Średniowieczne ilustracje farmaceutyczne i medyczne w komputerowym banku informacji Internet*, Honorius Popescu – *Medyczne i farmaceutyczne książki wydane w Cluj*, Ovidiu Maior – *Wpływ pobytu Samuela Hahnemanna w Sibiu na rozwój jego myśli naukowej*, Ingrid Lux – *Pobyt S.*

Hahnemanna w Hermannstadt (=Sibiu) w świetle dokumentów archiwalnych, Dorina Muresanu – *Farmaceutyczna kolekcja muzealna w Pitesti*, Epifania Cozarescu, Octavian Clotocici – *Muzealia lekarsko-farmaceutyczne, pochodzące z wykopalisk starorzymskiego szpitala w Dacji*, Letitia Georgescu, Adrian Georgescu – *Zbiory sztuki ludowej farmaceuty Mikołaja Zahacińskiego*, Maria Soporeanu, Cristina Dascalu – *Wazy i naczynia farmaceutyczne w Narodowym Muzeum Sztuki w Bukareszcie*, Budahazi Stefan, Budahazi Maria – *Sposób demonstrowania eksponatów w różnych europejskich kolekcjach farmaceutycznych*, Pierre Julien – *Sztuka plastyczna we francuskiej ulotce farmaceutycznej z XIX w.*, M. Boteanu, Dmritu Raducanu, Dan Teodorescu – *Eksponaty farmaceutyczne i medyczne w Narodowym Muzeum Wojskowym w Bukareszcie*, Mihai Scheau, Eleonora Secara, Vancu Lucian – *Muzealia farmaceutyczne w Muzeum im. Victora Gomoiu w Craiovej*, Horia Bucur, Dan Bucur – *Przykłady fizykoterapii stosowanej dawniej w dolinie Sebes*, Nicolae Marcu – *Muzealia medyczne w Bukareszcie*, Gheorghe Mermeze, Lucia Cornea – *Przygotowanie do założenia Muzeum Farmacji w Oradea*, Eleonora Secara, Adrian Nastase, Zaharia Garau – *Muzealia farmaceutyczne i medyczne w zbiorach Muzeum „Oltenia”*.

Organizatorzy starali się przedstawić uczestnikom dorobek kultury regionu, a także ułatwić wymianę doświadczeń i nawiązanie kontaktów naukowych. W tym celu obradom towarzyszyło szereg imprez kulturalnych i towarzyskich, a po 2-dniowych obradach w Cluj odbyła się 2-dniowa wycieczka autokarowa po Transylwanii celem obejrzenia niektórych jej zabytków.

W programie imprez towarzyszących znalazły się więc: 3 koktajle, fundowane przez mera miasta Cluj, prefekta departamentu Transylwanii i farmaceutów miasta Cluj; koncert orkiestry symfonicznej, koncert chóru dziewczęco-męskiego z Orlea; zwiedzanie – Muzeum Farmacji w Sibiu, Skansenu Kultury Ludowej w Sibiu, ekspozycji Starodruków Medycznych w Cluj, Biblioteki Starodruków (Batyaneum) w Alba Julia (1400 inkunabułów), a także – wykopalisk archeologicznych z czasów rzymskich w Sarmisegetusa, zamku króla Corvina w Huneduara, bazyliki prawosławnej z XII w. w Densus k. Hateg, kościoła z XIII w. w Sintmarie Orlea, cerkwi z XII w. w Ajud i z XIII w. w Sebes. Ponadto podziwiano piękno Karpat południowych (obiad w ośrodku na Zlatej Górze).

Uczestnicy sympozjum otrzymali w materiałach zjazdowych 2 książki z zakresu historii farmacji w Rumunii. Autorką jednej z nich pt. *Materia Medica w Transylwanii* jest dr Eva Crisan, sekretarz Komitetu Organizacyjnego Sympozjum, a zarazem kustosz Muzeum Farmacji w Cluj. Niezwykle gościnnym gospodarzem rumuńskim należą się słowa dużego uznania za znakomitą organizację imprezy, bogaty program i stworzenie sympatycznej atmosfery podczas jej trwania.

Historycy farmacji Rumunii dali się poznać jako środowisko bardzo dynamiczne, o dużej kulturze i ogromnym zaangażowaniu w działalność naukową. Ich otwartość, życzliwość i przyjaźń – zjednała im głęboką sympatię i szacunek uczestników zagranicznych. Szczególna nić przyjaźni i serdeczności łączy Polaków

z Rumunami. Społeczeństwo polskie dobrze pamięta, ile opieki i pomocy doznali liczni polscy uchodźcy w Rumunii w tragicznych chwilach II wojny światowej. Pamięć tego zobowiązuje kolejne pokolenia do wielkiej wdzięczności dla narodu rumuńskiego.

Jadwiga Brzezińska
(Kołobrzeg)

KONFERENCJA KODYKOLOGICZNA W GRONINGEN

W dniach 9–11 października 1996 r. na Królewskim Uniwersytecie w Groningen w północnej Holandii odbyła się druga już międzynarodowa konferencja kodykologiczna, *Groningse Codicologdagen*. Za temat przewodni konferencji organizatorzy obrali „Źródła do badań nad książką i biblioteką średniowieczną”. Obrady otworzył rektor Uniwersytetu w Groningen, prof. dr F. van der Woude, a referat wstępny, poświęcony możliwościom i ograniczeniom badawczym, przed którymi stoi historyk książki, wygłosił przewodniczący komitetu organizacyjnego, prof. dr Jos M.M. Hermans. Trzydniowe obrady podzielone zostały na osiem grup tematycznych: średniowieczne spisy ksiąg jako źródła; źródła post-średniowieczne; produkcja i recepcja książki średniowiecznej; biblioteki monastyczne; programy badawcze poświęcone problematyce książki rękopiśmiennej w średniowieczu; średniowieczny dwór i kultura książki; podejście historyka sztuki i historyka książki; tekst jako narzędzie badawcze do historii książki. Wygłoszono dwadzieścia sześć referatów, które, zgodnie z obietnicami organizatorów, mają zostać wydrukowane w pamiętniku konferencji. Nie zabrakło także prezentacji komputerowych, poświęconych DBI-Link oraz Biblioteka Nederlandica Manuscripta. Organizatorzy przygotowali również ciekawą wystawę, dotyczącą średniowiecznych bibliotek inkatenowanych.

Uniwersytet w Groningen, należy do czołówki holenderskiej w dziedzinie badań nad historią książki i średniowieczną kulturą intelektualną. W ostatnich latach wiele uwagi poświęca się tam badaniom nad encyklopedyzmem średniowiecznym, ze szczególnym uwzględnieniem twórczości Wincentego z Beauvais i Helinanda z Froidmont. Jedna z instytucji patronujących tegorocznej konferencji, Centre for Classical, Oriental, Medieval and Renaissance Studies, przygotowuje program badań nad przełomem Średniowiecza i Renesansu, z nastawieniem na śledzenie recepcji średniowiecznej tradycji intelektualnej na przełomie XV i XVI w. oraz w pierwszej połowie XVI w. W świetle powyższego nie dziwi więc, że chociaż *Groningse Codicologdagen* mają dopiero czteroletnią tradycję to zgromadziły oprócz licznych historyków książki z Holandii, także naukowców z Belgii, Francji, Kanady, Niemiec, Polski, Wielkiej Brytanii i Włoch. Na przyszłość należy wyrazić jedynie nadzieję, że za cztery lata reprezentacja historyków